

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 24 czerwca 1961 r.

w sprawie sposobu wykonania orzeczeń, o których mowa w art. 62 kodeksu karnego.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 18 czerwca 1959 r. o zmianie przepisów postępowania karnego (Dz. U. Nr 36, poz. 229) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przy każdym sądzie wojewódzkim i powiatowym powołuje się jako społeczny organ pomocniczy sądu kuratorów sądowych dla dozoru ochronnego nad osobami, względem których wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono z jednoczesnym oddaniem tych osób pod dozór ochronny.

2. Hlekoć w dalszych przepisach rozporządzenia używa się określenia „skazany”, należy przez to rozumieć osobę, względem której wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono z jednoczesnym oddaniem tej osoby pod dozór ochronny.

§ 2. 1. Kuratorów sądowych powołuje i odwołuje oraz zawieszają w czynnościach prezes sądu.

2. Kuratora wpisuje się na listę kuratorów sądowych, działających przy danym sądzie.

§ 3. Do sprawowania obowiązków kuratora sądowego może być powołana na jej prośbę lub za uprzednio wyrażoną zgodą osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- 2) nie była karana sądownie,
- 3) posiada stałe miejsce zamieszkania,
- 4) ukończyła lat 30,
- 5) zasługuje na zaufanie i daje pełną rękojmię należytego wypełniania nałożonych na nią obowiązków.

§ 4. 1. Kurator, przed wpisaniem go na listę kuratorów sądowych, składa przed prezesem sądu następujące przyrzeczenie: „Przyrzekam uroczyście, że powierzone mi obowiązki kuratora sądowego wykonam z całą sumiennością, mając zawsze na względzie dobro Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i osoby podlegającej mojemu dozorowi ochronnemu”.

2. Z odebranego przyrzeczenia sporządza się protokół, który podpisują odbierający i składający przyrzeczenie.

3. Po odebraniu przyrzeczenia i wpisaniu na listę kuratorów sądowych prezes sądu wydaje kuratorowi legitymację.

§ 5. 1. Sąd, który wydał wyrok w pierwszej instancji, wyznacza skazanemu kuratora sądowego z listy kuratorów, działających przy tym sądzie; w razie zamieszkania skazanego w okręgu innego sądu — kuratora wyznacza sąd, w którego okręgu skazany zamieszkuje, równorzędny z sądem, który wydał wyrok w pierwszej instancji.

2. W razie oddania skazanego pod dozór ochronny przez sąd rewizyjny — kuratora wyznacza sąd, który wydał wyrok w pierwszej instancji. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. O powierzeniu kuratorowi sądowemu dozoru ochronnego nad skazanym oraz o odwołaniu dozoru sąd zawiadamia komendę powiatową Milicji Obywatelskiej, w której okręgu skazany zamieszkuje.

§ 6. Kurator sądowy obowiązany jest poczynić wszelkie starania, by skazany, oddany mu pod dozór ochronny, stosował się do zasad współżycia społecznego, dobrze się prowadził, a zwłaszcza by nie wkroczył ponownie na drogę przestępstwa. W szczególności kurator sądowy powinien baczyć, by skazany wynagrodził szkody zrażone przestępstwem w czasie i w rozmiarach ustalonych w wyroku. Kurator powinien ponadto w miarę możliwości udzielać skazanemu rad i pomocy w jego trudnościach życiowych, a przede wszystkim w

uzyskaniu pracy, oraz w razie potrzeby ostrzegać go przed skutkami niewypełniania nałożonych przez sąd obowiązków.

§ 7. 1. Kurator sądowy, obejmując powierzone mu obowiązki, powinien:

- 1) zaznajomić się z wyrokiem skazującym oraz w miarę możliwości z aktami sprawy skazanego oddanego mu pod dozór ochronny;
- 2) nawiązać osobisty kontakt ze skazanym, w miarę potrzeby nawiązać kontakt z jego bliskimi, z instytucjami i organizacjami, w których skazany pracuje lub w których działalności uczestniczy.

2. Skazany będący pod dozorem ochronnym jest obowiązany stawić się na każde wezwanie sądu lub kuratora, ułatwiać kuratorowi przeprowadzanie odpowiedniej kontroli oraz udzielać mu wszelkich informacji i wyjaśnień w granicach koniecznych do prawidłowego wykonywania przez kuratora sądowego powierzonego mu dozoru ochronnego.

§ 8. Kurator sądowy ma obowiązek:

- 1) składania sądowni, przy którym działa, kwartalnych sprawozdań z przebiegu wykonywanych czynności kuratora, jak również informacji o postępowaniu skazanego będącego pod dozorem ochronnym,
- 2) brania udziału w kwartalnych zebraniach kuratorów sądowych, poświęconych analizie metod i wyników ich działalności, oraz zapoznawania kuratorów z potrzebnymi w ich działalności przepisami prawa,
- 3) stawiania się na każde wezwanie sądu, jak również prezesa tego sądu, przy którym działa.

§ 9. 1. Jeżeli skazany oddany pod dozór ochronny źle się prowadzi, uchyla się spod dozoru albo od wykonania obowiązku wyrządzenia szkód zrażonych przestępstwem, kurator sądowy niezwłocznie zawiadamia o tym sąd, który wydał wyrok w pierwszej instancji.

2. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, sąd na posiedzeniu niejawnym decyduje, czy warunkowo zawieszona kara pozbawienia wolności powinna być wykonana (art. 63 § 2 k.k.).

§ 10. 1. Milicja Obywatelska, jak również inne organy władzy i administracji państwowej, opiekunowie społeczni, instytucje oraz organizacje społeczne powinny udzielać kuratorowi sądowemu koniecznej pomocy oraz wszelkich informacji, niezbędnych do prawidłowego wykonywania dozoru ochronnego.

2. Kurator sądowy jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności, o których powziął wiadomość w związku z wykonywaniem swych obowiązków.

§ 11. 1. Prezes sądu zawieszają w czynnościach kuratora sądowego, przeciwko któremu toczy się postępowanie karne z oskarżenia publicznego.

2. Prezes sądu odwołuje kuratora sądowego:

- 1) jeżeli kurator sądowy nie spełnia lub nie jest w stanie spełniać należycie swych obowiązków,
- 2) jeżeli został ukarany sądownie,
- 3) jeżeli utracił obywatelstwo polskie albo nie korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- 4) jeżeli wymagają tego względy organizacyjne,
- 5) na skutek prośby o zwolnienie od pełnienia obowiązków kuratora sądowego.

3. Odwołanie powoduje skreślenie z listy kuratorów sądowych. Jeżeli kurator sądowy sprawuje dozór ochronny nad

skazanym — odwołanie kuratora na jego prośbę może nastąpić dopiero po objęciu dozoru ochronnego przez innego kuratora lub instytucję.

§ 12. Prezes sądu kontroluje działalność kuratorów sądowych oraz udziela im potrzebnych wskazań i pomocy.

§ 13. 1. Wykonywanie obowiązków kuratora jest funkcją społeczną.

2. Kurator otrzymuje na zarządzenie prezesa sądu, przy którym działa, zwrot kosztów poniesionych w związku ze sprawowaniem obowiązków kuratora na zlecenie sądu.

3. Pracownicy, którzy za czas nieobecności w pracy w związku z wykonywaniem obowiązków kuratora sądowego nie zachowują prawa do wynagrodzenia z zakładu pracy, otrzymują ponadto zwrot utraconego za ten czas zarobku, obliczonego jak za okres urlopu wypoczynkowego.

4. Po upływie sześciomiesięcznego okresu sprawowania przez kuratora jego obowiązków zwrot kosztów i utraconego zarobku może być na zarządzenie prezesa sądu wojewódzkiego przyznany w postaci miesięcznego ryczałtu, ustalonego na podstawie średnich poniesionych kosztów i utraconego zarobku z sześciomiesięcznego okresu sprawowania obowiązków kuratora. Ryczałt nie może przewyższyć zasadniczego uposażenia pracownika państwowego w najniższej grupie.

§ 14. Jeżeli kurator sądowy zmuszony jest do załatwienia czynności związanych ze sprawowaniem dozoru ochronnego w godzinach swojej pracy zawodowej, prezes sądu powinien każdorazowo na żądanie kuratora sądowego lub jego pracodawcy wydać zaświadczenie usprawiedliwiające nieobecność kuratora w pracy.

§ 15. Sprawowanie dozoru ochronnego nad skazanym może być powierzone instytucji, w której skazany jest zatrudniony lub na rzecz której zobowiązany został wynagrodzić szkody zrządzone przestępstwem, organizacji związkowej, kobiecej, młodzieżowej lub innej, w której działalności skazany uczestniczy albo dla której opieka nad osobami zwolnionymi z zakładów karnych stanowi jej działalność statutową, instytucji sprawującej opiekę społeczną lub innej zasługującej na zaufanie instytucji.

§ 16. 1. Kierownictwo instytucji (§ 15) wyznacza niezwłocznie przedstawiciela mającego obowiązek pozostawania w stałym kontakcie z sądem, w którego okręgu instytucja sprawuje dozór ochronny, oraz z prezesem tego sądu. Na przedstawiciela instytucji może być wyznaczona tylko osoba odpowiadająca wymaganiom określonym w § 3. Organizacja młodzieżowa może na swego przedstawiciela wyznaczyć również osobę nie mającą lat 30, która jednak ukończyła co najmniej lat 25, z zastrzeżeniem, że w tym przypadku nie może być ona młodsza od skazanego podlegającego dozorowi ochronnemu. W razie zaistnienia okoliczności określonych w § 11 instytucja niezwłocznie wyznacza innego przedstawiciela.

2. Wyznaczenie przez instytucję przedstawiciela, o którym mowa w ust. 1, stwierdza się dokumentem podpisanym

przez kierownika bądź statutowego przedstawiciela instytucji oraz przez przedstawiciela, o którym mowa w ust. 1. Dokument zawiera poręczenie instytucji, że doloży ona wszelkich starań, by skazany stosował się do zasad współżycia społecznego, a zwłaszcza nie wkroczył ponownie na drogę przestępstwa. Dokument załącza się do akt sprawy, a odpis pozostawia instytucji.

§ 17. 1. W razie nieuzasadnionego uchylania się przez instytucję od wykonania nałożonego na nią obowiązku dozoru ochronnego albo w razie wykonywania go w sposób niewłaściwy — sąd, w którego okręgu instytucja sprawuje dozór ochronny, zawiadamia o tym jej władze nadrzędne.

2. Jeżeli instytucja zobowiązana do sprawowania dozoru ochronnego nad skazanym nie może spełniać tej funkcji, sąd powierza dozór ochronny innej instytucji lub kuratorowi sądowemu.

§ 18. Do zakresu uprawnień i obowiązków sądu oraz prezesa sądu w sprawach związanych z powierzeniem instytucjom dozoru ochronnego nad skazanymi, jak również do zakresu uprawnień i obowiązków instytucji i ich przedstawicieli sprawujących dozór ochronny stosuje się odpowiednio przepisy §§ 2, 5—10 i § 12.

§ 19. 1. Sąd, który wydał wyrok w pierwszej instancji, przesyła odpis sentencji prawomocnego wyroku, ustalającego obowiązek wynagrodzenia w całości lub w części przez skazanego szkód zrządzonych przestępstwem, kierownictwu określonej w wyroku pokrzywdzonej instytucji albo określonej w wyroku pokrzywdzonej osobie. Do przesłanego odpisu dołącza się pisemne polecenie niezwłocznego zawiadomienia tego sądu oraz właściwego prokuratora na wypadek uchylania się skazanego od wykonania obowiązku wynagrodzenia szkód zrządzonych przestępstwem.

2. Instytucja lub osoba, o której mowa w ust. 1, obowiązana jest zawiadomienie o uchylaniu się skazanego od wykonania obowiązku wynagrodzenia szkody przesłać nie później niż w ciągu 7 dni po upływie terminu do wynagrodzenia w całości lub w części szkód zrządzonych przestępstwem. W przypadku likwidacji danej instytucji — obowiązek zawiadomienia ciąży na organach przejmujących sprawę likwidowanej instytucji lub na jej władzach nadrzędnych. Przepis § 9 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. W toku sprawowania kontroli wykonania wyroku sąd, jak również prezes sądu, może żądać udzielenia potrzebnych w tej mierze informacji bezpośrednio od pokrzywdzonych przestępstwem osób lub instytucji albo za pośrednictwem władz nadrzędnych tych instytucji.

§ 20. Wysokość ryczałtów, wzory legitymacji kuratora sądowego oraz dokumentu, o którym mowa w § 16 ust. 2, ustala odrębne przepisy.

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: M. Rybicki